

Korte bijdragen

Zeeuwse Tuimelaar *Tursiops truncatus* dood aangetroffen in Oosterschelde

Zeeland's resident Bottle-nosed Dolphin found dead in Oosterschelde

Op 29 april 1991 werd in de Oosterschelde ter hoogte van Wemeldinge een dode dolfijn aangetroffen. Volgens een bericht in de Provinciale Zeeuwse Courant van 2 mei 1991 ging het om een bijna 3 meter lang subadulte Tuimelaar *Tursiops truncatus* en vrijwel zeker om het dier dat sinds april 1990 in Zeeuwse wateren verbleef. Deze Tuimelaar werd april 1990 bij de Brouwersdam opgemerkt en het dier bleek niet alleen goed te zien te zijn maar ook prima benaderbaar (Addink & Smeenk 1990, Hart 1990, *Sula* recent reports). De dolfijn werd al snel een nationale attractie en van heinde en verre kwamen mensen het dier bekijken. De Tuimelaar, vermoedelijk een wijfje, verdween later in het jaar steeds langere perioden en werd uiteindelijk helemaal niet meer bij de Brouwersdam gezien. Keer op keer werd de dolfijn in de Oosterschelde monding waargenomen en naar verluidt zwom het dier regelmatig door de stormvloedkering ver de Oosterschelde op, tot aan de Krammersluizen aan toe. Ruim een jaar na zijn verschijning in de Nederlandse kustwateren werd het al vrij ver vergane kadaver aangetroffen en na dissectie zal wellicht blijken wat de doodsoorzaak is geweest.

Dergelijke weinig schuwe dolfijnen zijn wereldwijd op tal van plaatsen aangetroffen. Een Tuimelaar in het Australische Shark Bay liet zich door kinderen aaien (Linehan 1979). Om enkele voorbeelden dichterbij te noemen: Tuimelaar 'Funghie' in het Ierse kustplaatsje Dingle bracht een florierende toeristenindustrie tot stand (Anonymus 1990). Tuimelaar 'Simo' voor de kust van Pembrokeshire, Wales, kon tussen januari 1984 en herfst 1985 grondig worden bestudeerd (Lockyer *et al.* 1987). In juli 1986 verbleef een Tuimelaar een maand in een baai van het eiland Hareidlandet, West Noorwegen (Folkestad 1986) en van dit dier werd het zelfde 'jolige' gedrag vastgelegd als we zagen op de talloze foto's in kranten en tijdschriften van de Tuimelaar bij de Brouwersdam.

In het Nederlands kustgebied en in de Waddenzee kwamen Tuimelaars eerder in deze eeuw algemeen voor. Na de afsluiting van de Zuiderzee verdween de soort uit de Waddenzee en in de jaren zeventig en tachtig werd hij in de zuidelijke Noordzee vrijwel in het geheel niet meer gezien (Kayes 1986). In de

Noordzee komt alleen in het noordwesten, in de Schotse Moray Firth, nog een residente populatie Tuimelaars voor. Recent onderzoek wees uit dat het hier om ten minste 62 exemplaren gaat (Hammond & Thompson 1991). Betrouwbare waarnemingen van Tuimelaars in de zuidelijke Noordzee zijn de laatste tijd uitermate schaars. Grote verbazing wekte dan ook het resultaat van een vliegtuigtelling door Henk Baptist in juni 1990 op het NCP: 28 Tuimelaars in 12 groepen waaronder 9 kalfjes (*Sula* 4(3): 119-120). Het is mogelijk dat er een verband is tussen deze influx, vermoedelijk het gevolg van hoge zeevatertemperaturen door een warme zomer volgend op een milde winter, en het verschijnen van een Tuimelaar in ons kustgebied, maar wellicht is het stom toeval. Een koele zomer zou kunnen uitwijzen in hoeverre het opnieuw verschijnen van Tuimelaars een incident is geweest.

Summary On 29th April 1991, a subadult female Bottle-nosed Dolphin Tursiops truncatus was found dead in the Oosterschelde, Zeeland, the Netherlands. It is likely that this was Zeeland's resident dolphin which appeared in the coastal waters one year earlier. Several other cases of sociable resident dolphins are listed. Bottle-nosed Dolphins are virtually extinct in Dutch coastal waters since the 1960s and sightings in the southern North Sea are rare. An influx observed during aerial surveys in June 1990 (28 Bottle-nosed Dolphins in the Dutch sector, including 9 calves) may have been caused by relatively high water temperatures in the warm summer following a mild winter. There may be a link between the influx and the sudden appearance of a resident dolphin, but it may as well have been sheer coincidence.

- Addink M. & Smeenk C. 1990. De tuimelaar van de Brouwersdam. *Zoogdier* 1(4): 23-25.
- Anonymus 1990. Ierse haven wil dolfijn niet kwijt. *Grasduinen* 1990/1: 24
- Folkestad A.O. 1986. Observasjonar av tumlar og delfin i Møre og Romsdal. *Fauna* 39: 133-135
- Hammond P.S. & Thompson P.M. 1991. Minimum Estimate of the Number of Bottlenose Dolphins *Tursiops truncatus* in the Moray Firth, NE Scotland. *Biol. Cons.* 56: 79-87.
- Hart S. 1990. Een Tuimelaar *Tursiops truncatus* bij de Brouwersdam. *Sula* 4(2): 74.
- Kayes R. 1986. Tuimelaars en Bruinvissen. *Waddenbull.* 21(3): 129-132.
- Linehan E.J. 1979. The Trouble With Dolphins. *Nat. Geogr. Mag.* 155(4): 506-541
- Lockyer C., Klinowska M. & Martins B. 1987. Some observations on a sociable resident bottle-nosed dolphin *Tursiops truncatus* off Pembrokeshire, Wales. *ECS Newsl. No. 1:* 6-8.

Simon Hart, Dijkstraat 10, 4322 AB Scharendijke & Kees (C.J.) Camphuysen, Perim 127, 1503 GB Zaandam.